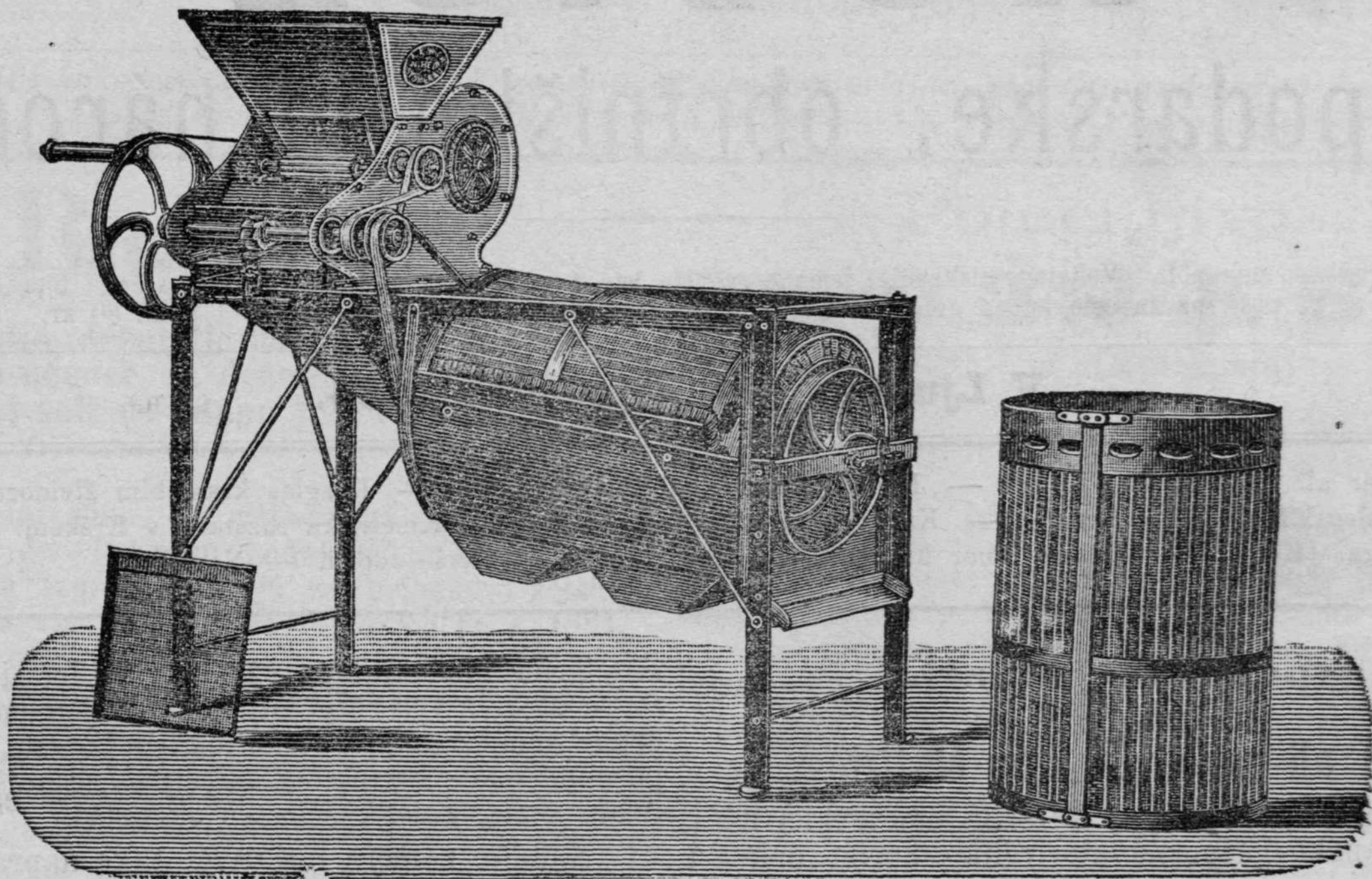

treba vedno enakomerno goniti in žito ravno tako enakomerno pustiti vsipati.

Vsak gospodar je gotovo prepričan o veliki koristi, ki jo zamore dati tak stroj svojemu posestniku, kajti dobro očiščeno žito ima na trgu veliko večjo ceno,

malokateri gospodar ima pri nas toliko žita, da bi se mu izplačalo uže samemu tak stroj kupiti, a združeno triér kupiti bi prav toplo položili na srce našim slovenskim kmetom. Združite se gospodarji ene vasi ali pa ene občine, potem odpade le malo goldinarjev na

Pod. 2.

je za domačo rabo bolj izvrstno ter je neobhodno potrebno za seme. Ugovarjala proti napravi tega stroja bi le velika cena in primerno kratek čas, v katerem se triér zamore v hiši rabiti. Res je to! Malokateri gospodar zamore na enkrat toliko za en stroj izdati, in

enega, vsaj imate stroške uže v prvem letu stotero povrnene!

Ce si kdo misli tak stroj kupiti, naroči naj si cenik pri izdelovalcu triérjev: N. Heid in Stockerau bei Wien.

Kedaj je čas za jesensko setev?

Med glavne napake jesenskega obdelovanja njiv se sme pri nas šteti prepozna setev. Vzroki temu so različni: zastareli nazori, navada, neprilčno kolobarjenje in pomanjkanje gnoj in delavnih moči, bodi-si ročnih ali uprežnih ob času setve. O obdelovanju njive, gnojenju itd. nočem tu govoriti, hočem pa razjasniti korist, katero prinese seboj v pravem času obdelana njiva ter mislim, da bodem s tem vendar katerega spreobrnili.

Vsaj ni še sile, pravi marsikateri gospodar, da le še seme ozeleni, pa je dobro. Tako se zamudi teden za tednom ter zgubi čas, v katerem bi se zimsko žito zamoglo lepo ukrepiti ter postati sigurna podloga dobri žetvi. Čas zamujen, denar zgubljen!

Ker se navadno rž pred pšenico seje, hočem tudi pisati najprvo o rži. Znano je, da zimsko žito bolje vspeva, ako je bilo v jeseni v suhem času sejano. Pri nas se sme računati z gotovostjo na suho vreme le v mesecu septembru in največ v začetku septembra. Pa ne samo zato se mora rž poprej sejati, ker ljubi ob času setve suho vreme, ne, tudi zato, ker jesenska rašča odločuje obilost žetve, bodi-si z ozirom na zrna, kakor na slamo. Rž požene stebila največ v jeseni, še celó po gorkih zimah v lepih in zgodnih spomladih naredi rž le malo novih stranskih pogankov ali steblov. — Spomladi gre to v kviško, kar je v jeseni pognalo: Toraj, kedor je prepozno sejal, naj se nikar ne čudi, ako ima manj žita kot pridni sosed, koji je v pravem času njivo obdelal. Pri rži tudi gnoj

le malo ali pa skoraj nič ne more nadomestiti, kar se je na času zgubilo.

Nasledek pravočasne, zgodnje setve je tudi globoko in krepko zakoreníčenje, vsled tega bolj živahna rašča; dobro ukoreníčene rastline premagajo lože mraz, vsaj je znano, da pozno sejana žita najlože poginejo vsled mraza.

Korenine z večimi poganjki in veliko množino listovja branijo se tudi lože zimskega mraza. Kolikor močnejša je korenina pred zimo, toliko bolj je rastlina osigurjena in prvi pogoj temu je pravočasna, to je, zgodnja setev.

Zgodnja setev je najbolj priporočila vredna v krajih z nemilim, mrzlim in vlažnim podnebjem; tukaj je najboljši svet, kako se pridelek na rži povečati dá, da se zgodna setev priporoča.

Se vé da ima zgodnja setev tudi svoje meje ter ne sme biti prezgodnja. V zadnjem slučaju se rastline premočno razvijejo, ter vsled tega čez zimo rade zgnjijejo. Toraj ima vsaka reč svoj čas!

Na slabi, revni zemlji, kakor tudi v mrzlih legah naj se vedno najprvo seje, ker tukaj rastline za svoj razvitek več časa potrebujejo kot v dobri zemlji in v dobrih legah. Pri nas bode za prvo imenovane zemlje sredi meseca septembra skoraj gotovo najbolj priležen čas. Pri vseh poznih setvah je odvisen pridelek od slučajnega jesenskega vremena, dober kmetovalec pa od slučajev ne sme nikdar odvisen biti.

Toraj k pšenici! — Pšenica zamore se nekoliko pozneje kot rž sejati. Pšenica potrebuje le toliko časa pred zimo, da se dobro zakoreníči, to je, 3 do 4 tedne

najmanj pred zimo. Pšenica se spomladi še precej razraste, predno prične v stible iti, to pa kmeta ne sme zapeljati, da bi pšenico prepozno sejal. Skušnje so pokazale, da pšenica v eni in tisti zemlji toliko slabše obrodí, kolikor bolj pozno je sejana. Opazilo se je tudi, da zgodaj sejana pšenica ne postane tako zeló snetljiva kot pozno sejana.

Kar sem v tem članku povedal, veljá posebno za kmete, koji žito na krompir sejejo, ti naj se s setvijo posebno podvizajo, celó pa, če je bil prej na njivi pozni krompir.

Razglas

kranjskim živinorejcem o prodaji plemenskih goved v Kranji.

C. k. družba kmetijska kranjska bode v Kranji 27. septembra t. l. dopoldne ob 9. uri na dvorišči gostilnice pri Žumri po očitni dražbi iz državne subvencije nakupljenih 6 plemenskih juncev (bikov) in 2 telci rudečega belanskega rodu prodajala.

Ta živina se bode postavila na prodaj za polovico tiste cene za katero jo družba kmetijska kupi, in se proda tistemu, kdor največ za-njo da proti temu, da jo 1) koj plača in 2) se s pismom zaveže jo najmanj dve leti za pleme obdržati.

K tej dražbi se zato pripuščajo samo kranjski živinorejci.

Glavni odbor c. kr. družbe kmetijske
v Ljubljani 15. septembra 1884.

Kmetijska razstava v Krškem.

Od 28. septembra do 3. oktobra t. l. v šoli odprta je vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne. V nedeljo: Ob 9. uri sv. maša; ob 10. uri otvorenje; ob 3. uri govor kmetijskega učitelja gosp. G. Pirca v šoli. Ob 4. uri tombola pred šolo. Karte po 10 krajc. se kupijo v šoli. Dobitki, 100 gold. vredni, so kmetijske stvari. V sredo: razstava goveje živine. V četrtek: razstava konj. V petek (dopoludne): delitev daril za kmetijske pridelke. Vstopnina 10 kr. Razstavni odbor.

Kmetijske novice in izkušnje.

* *Pokrajinska kmetijska razstava* bode se slovesno otvorila v nedeljo 28. t. m. dopoldne. Ravno ta dan popoldne bode javna tombola na korist razstavnemu zakladu. Premiranje goveje živine bode 1. oktobra, kónj pa 2. oktobra. Razstava se zaključi v petek 3. oktobra.

* * *

* Gosp. J. Wagner, okrajni živinozdravnik v Ptujem, imenovan je deželnim živinozdravnikom na Kranjskem.

* * *

* *Trtna uš* na Dolenjskem v kostanjeviškem okraju je uže tako razširjena, kakor nikdo ni mislil. Po dosedanjih preiskavah je preko 130 parcel okuženih. V zadnjih dnevih našli so trtno uš uže v vinogradih občine Sremiške na Štajarskem. Občina Sremič je na levem bregu Save nasproti Krškega, vsled česar tudi

vinogradom krškega okraja velika nevarnost preti, katerih skoraj ne bode mogoče ohraniti.

* * *

* V prvih dneh oktobra t. l. napravi „Cesarjevič Rudolfovo sadjarsko društvo za spodnji Štajar“ sadjarsko razstavo v Sevnici.

* * *

* Prav cenó se naredi most čez jarek, koji ni preglobok in ne preširok, tako-le: V jarek se položi sod od petroleja po dolgem ali pa tudi dva in še več, kakor se most hoče imeti širok. Sodom se dno izbije, da zamore voda skozi teči, na vrh se pa šute ali zemlje toliko nasuje, da kolesa voz, kateri čez vozijo, do sodov ne pridejo.

* * *

* Da preišči, kateri se pitajo, zdravi ostanejo in radi jedó, dá se jim včasih med krmo nekoliko stolčenega oglja ali pa se ga jim natrese v en vogel hleva. Preišči oglje prav hlepno požrejo, znamenje, da jih uže narava k temu sili.

Šolske stvari.

Dva občna zbora.

Občni zbor slovenskega učiteljskega društva.

(Konec.)

Sedaj so na vrsto prišli posameznih udov predlogi, kateri so se naznanili društvenemu odboru o pravem času. Predlogi, kateri so enolični, prišli so prvi na vrsto. Tako v prvi vrsti predloga gosp. učitelja Ranta in gosp. vodje Lapajnet, naj se uroči deželnemu zboru kranjskemu po posebni deputaciji do gosp. deželnega glavarja prošnja, da se dovoli učiteljem na enorazrednicah službena doklada in naj se petletnice učiteljev računajo po 10% od plače, katero uživajo. Predsednik gosp. A. Praprotnik opomni, da se je slovensko učiteljsko društvo uže večkrat obrnilo s tako prošnjo do slavnega deželnega zbora kranjskega, a dosedaj žalibog brez vspeha.

Predlagatelj gosp. vodja Lapajne opomni, da kranjski učitelji zopet trkajo, naj bi jim slavni deželni zbor kaj dovolil, ne da bi bili nadležni, ampak ker so potrebni, ko so vendar njih kolegi v sosednih deželah v boljšem položaji, na Štajarskem so plačani zeló dobro, na Koroškem boljši ko na Kranjskem, in da se na Primorskem ljudskim učiteljem v nekaterih ozirih bolje godi. Kar se tiče funkcijske doklade za učitelje na enorazrednih ljudskih šolah, bi se ta pač lahko dovolila, ker imajo ti učitelji dokaj posla, nič menj ko vodje na večrazrednih ljudskih šolah.

Na Koroškem imajo učitelji na enorazrednicah 30 gold. funkcijske doklade na leto; kaj bi obremenilo deželni šolski zaklad kranjski, ko bi se tem 100 učiteljem, več jih tako ni, dovolilo po 25 gold. funkcijske doklade na leto. Gosp. Lapajne potem razpravlja obširneja določila za plače po tako zvani Vesteneckovi noveli, ki so ljudskim učiteljem sicer ugednejša, a vendar ne še taka, kakoršnih bi želeli. Tedaj naj bi se v deželnem zboru kranjskem sklenilo, naj se dotična določba šolske postave tako interpretira, da dobijo ljudski učitelji 10% petletne doklade od plače, katero uživajo. Prošnje te pa naj bi odbor izročil gosp. deželnemu glavarju grofu Thurnu in čestitim članom finančnega odseka deželnega odbora posebej.

*